

Dosarul nr. 2ra-1023/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: R. Berdilo)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: M. Anton, A. Bostan, V. Cotorobai)

DECIZIE

28 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecători

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat
Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de către Dmitri Topciu,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Dmitri Topciu împotriva Întreprinderii de Stat „Calea Ferată din Moldova” cu privire la încasarea salariului restant, a plăților suplimentare pentru neachitarea în termen a salariului, a cheltuielilor de judecată și repararea prejudiciului moral,
împotriva deciziei din 20 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis apelul declarat de Întreprinderea de Stat „Calea Ferată din Moldova” și s-a casat hotărârea din 12 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, fiind pronunțată o nouă hotărâre,

c o n s t a t ă :

La 01 august 2018, Dmitri Topciu a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎS „Calea Ferată din Moldova” cu privire la încasarea salariului restant, a plăților suplimentare pentru neachitarea în termen a salariului și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că a activat în cadrul ÎS „Calea Ferată din Moldova” de la momentul fondării acesteia, iar la Calea Ferată în general a activat mai mult de 32 ani, ocupând diverse funcții. Din 21 martie 2016. a fost transferat în funcția de chelner de vagon - restaurant de categoria a cincea, chiar dacă anterior ocupa funcții de director de vagon-restaurant, considerând că motivul unei astfel de „retrogradări” probabil a fost vârsta de pensionare.

Dmitri Topciu a relatat că, la 01 decembrie 2017, a semnat ultimul contract individual de muncă nr. C-71/17 pe o perioadă determinată, până la 31 martie 2018, fiind angajat în funcția de chelner de vagon-restaurant de categoria a cincea. Ulterior, la 31 martie 2018 a încetat contractul individual de muncă în temeiul art. 82 lit. f) Codul muncii, în acest sens fiind emis ordinul nr. 279 din 30 martie 2018, iar salariul, de regulă, când se achita la timp, a fost achitat până la data de 15 a lunii următoare pentru care se achita.

Reclamantul a mai notat că contrar prevederilor art. 143 alin. (1) lit. a) Codul

muncii, pârâta nu a achitat nici până la momentul depunerii acțiunii datorita la salariu, începând cu aproape un an în urmă și anume din septembrie 2017. De mai multe ori s-a adresat conducerii cu solicitări verbale privind achitarea salariului, însă aceste solicitări au rămas fără răspuns, iar o ultimă adresare a avut loc la 04 iunie 2018, fiind depusă cererea din 31 mai 2018 cu solicitarea achitării restanței la salariu și a sumei suplimentare de 0,3% pentru fiecare zi de întârziere de achitare a salariului.

Dmitri Topciu a menționat că cererea a fost înregistrată cu nr. 228 și a rămas fără răspuns, iar la 21 iunie 2018 a fost emis certificatul nr. 280 privind restanțele salariale de către Direcția pentru deservirea călătorilor a ÎS „Calea Ferată din Moldova”. Potrivit acestui certificat, în care se făcea referire la datele bancare, restanțele la salariu pentru perioada 01 septembrie 2017 – 31 martie 2018 constituie suma de 38774,18 lei, după cum urmează: septembrie 2017 - 4477,81 lei, octombrie 2017 - 3691,29 lei; noiembrie 2017 - 12177,11 lei; decembrie 2017 - 3065,13 lei, ianuarie 2018 - 4249,60 lei; februarie 2018 - 3935,55 lei și martie 2018 - 7177,69 lei.

Reclamantul a solicitat încasarea din contul pârâtei a salariului restant în sumă de 38774,18 lei, a plăților suplimentare neachitate în termen în sumă de 23355,49 lei, a prejudiciului moral în sumă de 10000 lei și a cheltuielilor de judecată.

La 21 ianuarie 2019, Dmitri Topciu a depus cerere de concretizare a acțiunii, solicitând încasarea din contul ÎS „Calea Ferată din Moldova” a plăților suplimentare în sumă de 31999,10 lei și a prejudiciului moral în sumă de 10000 lei.

În cererea concretizată reclamantul a indicat că pârâta a achitat toate restanțele la salariul de bază, din care motiv, a renunțat la pretenția privind încasarea salariului în sumă de 38774,18 lei, însă deoarece salariul a fost achitat cu întârziere, solicită încasarea sumei cu titlu de sume suplimentare pentru neachitarea în termen a salariului și repararea prejudiciului moral.

Dmitri Topciu a mai indicat că salariu pentru luna iulie 2017 a fost achitat abia la 05 aprilie 2018, întârzierea fiind de 248 zile, de la 01 august 2017 până la 05 aprilie 2018, respectiv, salariul neachitat reprezintă suma de 3792,80 lei, așadar compensația de reținere a plății salariului constituie suma de 2812,85 lei.

Totodată, reclamantul a specificat că pentru luna august 2017, salariul în sumă de 3181,53 lei, a fost achitat la 04 iunie 2018, astfel compensația de reținere a plății salariului constituie suma de 2643,85 lei; pentru luna septembrie 2017, salariul în sumă de 3398,20 lei a fost achitat la 02 august 2018, iar compensația de reținere a plății salariului constituie suma de 3109,35 lei; pentru luna octombrie 2017, salariul în sumă de 2653,50 lei a fost achitat la 23 august 2018, astfel compensația de reținere a plății salariului constituie suma de 2356,60 lei; pentru luna noiembrie 2017, salariul în sumă de 9789,86 lei a fost achitat la 02 noiembrie 2018, iar compensația de reținere a plății salariului constituie suma de 9868,20 lei; pentru luna decembrie 2017, salariul în sumă de 2402,49 lei a fost achitat la 25 septembrie 2018, iar compensația de reținere a plății salariului, constituie suma de 1923,40 lei; pentru luna ianuarie 2018, salariul în sumă de 3648,60 lei, a fost achitat la 07 noiembrie 2018, iar compensația de reținere a plății salariului constituie suma de 2999,15 lei; pentru luna februarie 2018 salariul în sumă de 3251,55 lei a fost achitat la 07 noiembrie 2018, iar compensația de reținere a plății salariului, constituie suma de 2448,40 lei; pentru luna martie 2018 salariul în sumă de 5814,07 lei a fost achitat la 07 noiembrie 2018, iar compensația de reținere a plății salariului, constituie suma de 3837,30 lei. În total, pentru reținerea plății salariului neachitat, compensațiile de întârziere constituie suma de 31999,10 lei.

Prin hotărârea din 12 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea înaintată de Dmitri Topciu s-a admis parțial.

S-a încasat din contul ÎS „Calea Ferată din Moldova” în beneficiul lui Dmitri Topciu a plăților suplimentare pentru fiecare zi de întârziere în sumă de 31999,10 lei a prejudiciului moral în sumă de 500 lei și a cheltuielilor de judecată în sumă de 5000 lei. În rest acțiunea s-a respins ca neîntemeiată (f.d. 91, 96-104).

La 31 iulie 2019, ÎS „Calea Ferată din Moldova” a depus cerere de apel împotriva hotărârii din 12 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea cererii, casarea hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii depusă de Dmitri Topciu.

Prin decizia din 20 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de ÎS „Calea Ferată din Moldova” și s-a casat hotărârea din 12 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, fiind pronunțată o nouă hotărâre de respingere a acțiunii depusă de Dmitri Topciu (f.d. 148-154).

La 18 mai 2020, Dmitri Topciu a declarat recurs împotriva deciziei din 20 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii din 12 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

În motivarea recursului, recurentul a indicat că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material și procedural, totodată, a interpretat în mod eronat legea materială și procesuală, a admis încălcări care au dus la soluționarea greșită a cauzei.

Dmitri Topciu a notat că decizia instanței de apel este nemotivată, deoarece instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în referință, a depășit limitele apelului, a prezumat ca fiind dovedite anumite argumente, care nici nu au fost obiectul cercetării judecătorești.

Mai mult, recurentul a menționat că din probele anexate rezultă că se recunoaște și se demonstrează vina angajatorului asupra faptului că nu și-a executat obligațiile prevăzute de lege și de contractul individual de muncă, neachitând la timp salariul, plățile fiind efectuate cu întârzieri mari.

La 16 iunie 2020, în adresa intimă ÎS „Calea Ferată din Moldova” a fost expediată copia cererii de recurs depusă de către Dmitri Topciu, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d. 167).

La 14 iulie 2020, ÎS „Calea Ferată din Moldova” a depus referință la cererea de recurs, solicitând de a fi considerat recursul declarat de Dmitri Topciu, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată recurentului prin intermediul oficiului poștal, la 05 mai 2020, la aceeași dată a fost expediată prin intermediul poștei electronice și avocatului Gheorghe Malic fapt confirmat prin scrisorile de însoțire anexate la materialele cauzei (f.d. 155-156), fiind recepționată de avocatul Gheorghe Malic la aceeași dată (f.d. 165).

Astfel, instanța de recurs constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul în termen.

Prin încheierea din 30 septembrie 2020 a Curții Supreme de Justiție, cererea dedusă judecății s-a considerat admisibilă pentru a fi examinată în fond.

Verificând decizia din 20 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău și cererea de

recurs, în limitele controlului de legalitate, în raport cu criticele invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că se impune admiterea cererii de recurs depusă de către Dmitri Topciu, casată integral decizia contestată, cu menținerea hotărârii din 12 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu prevederile art. 445 alin. (1) lit. f) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Esența articolelor 432 și 442 alin. (1) Cod de procedură civilă oferă instanței de recurs competența de a efectua un control al legalității deciziei atacate, nu și a temeiniciei acesteia. Astfel, se vor reține circumstanțele de fapt, privite în ansamblu, care au fost prezentate de părți și stabilite de instanțele de judecată în fazele procesual anterioare, cu excepția situației în care constatările lor pot fi considerate arbitrare sau vădit nerezonabile.

Din materialele cauzei rezultă că, la 01 august 2018, Dmitri Topciu a depus cerere de chemare în judecată împotriva ÎS „Calea Ferată din Moldova” cu privire la încasarea salariului restant, a plăților suplimentare pentru neachitarea în termen a salariului și repararea prejudiciului moral și ulterior concretizându-și cerințele a solicitat doar încasarea plăților suplimentare pentru neachitarea în termen a salariului în sumă de 31999,10 lei și a prejudiciului moral în sumă de 10000 lei.

Fiind investită cu examinarea prezentei cauze, Judecătoria Chișinău, sediul Centru a admis parțial acțiunea înaintată de către Dmitri Topciu. S-a încasat din contul ÎS „Calea Ferată din Moldova” în beneficiul lui Dmitri Topciu a plăților suplimentare pentru fiecare zi de întârziere în sumă de 31999,10 lei a prejudiciului moral în sumă de 500 lei și a cheltuielilor de judecată în sumă de 5000 lei. În rest acțiunea s-a respins ca neîntemeiată (f.d. 91, 96-104).

Ulterior, după examinarea cererii de apel depusă de ÎS „Calea Ferată din Moldova”, prin decizia din 20 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat și s-a casat hotărârea din 12 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, fiind pronunțată o nouă hotărâre de respingere a acțiunii depusă de Dmitri Topciu (f.d. 148-154).

În motivarea soluției, instanța de apel a considerat greșită soluția instanței de fond, constatările acesteia fiind în contradicție cu circumstanțele de fapt a pricinii, deoarece prin răspunsul nr. 03/NN din 21 ianuarie 2019, semnat de vice directorul general responsabil de activitatea financiară a CFM, se confirmă că suma totală a salariului neplătită reclamantului Dmitri Topciu la eliberarea din funcție la 31 martie 2018 constituia 37932,60 lei, ultima plată fiind efectuată la data de 07 noiembrie 2018, după care angajatorul nu mai înregistra datorii la salariu față de angajat.

Colegiul a mai menționat că în perioada anilor 2017-2018, cum și perioade îndelungate premergătoare acestor ani, CFM a avut deficiențe financiare enorme datorate restanțelor înregistrate de companiilor și beneficiarii serviciilor sale pentru serviciile de transport acordate. Urmare a acestui fapt CFM a intrat în incapacitate de plată, inclusiv și față de reclamantul/intimat Dmitri Topciu. Acest aspect a fost invocat de către apelant și nu a fost negat, ci din contra, confirmat de partea oponentă. Respectiv, chiar și în situația în care salariatul susține că nu poartă nicio vină și nu îi poate fi imputată situația financiară complicată a angajatorului, instanța de apel conchide că restanțele la plățile salariale au fost admise de CFM datorită unor condiții obiective, independente de voința sa. La

moment nu a fost negat de intimat, urmare a cărui fapt situației îi sunt aplicabile dispozițiile art. 123 alin. (6) Cod de procedură civilă, potrivit cărora faptele invocate de una din părți nu trebuie dovedite în măsura în care cealaltă parte nu le-a negat.

Instanța de apel a relatat că în situația în care angajatorul a admis restanțe la plățile salariale datorită unor condiții și situații independente de voința acestuia, CFM nu poate fi obligată la plata unor plăți suplimentare. Respectiv, Colegiul atestă că instanța de fond incorect a admis pretenția reclamantului, privind încasarea plăților suplimentare /penalități/ pentru reținerea și întârzierea plăților salariale. Subsecvent acestei concluzii, Colegiul a conchis ca fiind lipsită de temei și cerința privind repararea prejudiciului moral, or aceasta derivă din pretenția de bază.

În conformitate cu art. 373 alin. (1) și (2) Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanța de apel de către participanții la proces.

Prin prisma acestor prevederi legale, instanța de recurs relevă că instanța de apel la adoptarea deciziei a interpretat eronat legea și a dat o apreciere greșită materialului probator, pe când prima instanță, justificat, pronunțându-se asupra aspectelor importante, având în susținere cadrul legal aplicabil în speță, a ajuns la concluzia temeiniciei parțiale a acțiunii.

În conformitate cu art. 130 alin. (1) și (3) Cod de procedură civilă, Instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la relevanța, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei.

În corespundere cu art. 2 alin. (1) Codul muncii, prezentul cod reglementează totalitatea raporturilor individuale și colective de muncă, controlul aplicării reglementărilor din domeniul raporturilor de muncă, jurisdicția muncii, precum și alte raporturi legate nemijlocit de raporturile de muncă.

Potrivit art. 45 Codul muncii, contractul individual de muncă este înțelegerea dintre salariat și angajator, prin care salariatul se obligă să presteze o muncă într-o anumită specialitate, calificare sau funcție, să respecte regulamentul intern al unității, iar angajatorul se obligă să-i asigure condițiile de muncă prevăzute de prezentul cod, de alte acte normative ce conțin norme ale dreptului muncii, de contractul colectiv de muncă, precum și să achite la timp și integral salariul.

Astfel, potrivit copiilor din carnetul de muncă, se confirmă faptul că Dmitri Topciu și-a început activitatea din anul 1978, ocupând diferite funcții, iar prin ordinul nr. 225 din 21 martie 2016, a fost transferat în funcția de chelner de vagon-restaurant de categoria 5 în cadrul Direcției pentru deservirea călătorilor al ÎS „Calea Ferată din Moldova”. Ulterior, prin ordinul nr. 935 din 30 noiembrie 2017 a fost demis, în temeiul art. 85 alin. (2) Codul muncii (f.d. 6-13).

La 01 decembrie 2017, între Dmitri Topciu și ÎS „Calea Ferată din Moldova” a fost încheiat un nou contract individual de muncă nr. c-71/17, cu termen de valabilitate până

la 31 martie 2018 (f.d. 14-17), iar prin ordinul nr. 270 din 30 martie 2018 s-a încetat contractul individual de muncă, în temeiul art. 82, lit. f) Codul muncii, expirarea termenului contractului individual de muncă pe durată determinată – de la data prevăzută în contract, cu excepția cazului când raporturile de muncă continuă de fapt și nici una dintre părți nu a cerut încetarea lor, precum și a cazului prevăzut la art.83 alin.(3) (f.d. 20).

În conformitate cu art. 10 alin. (2), lit. h) Codul muncii, angajatorul este obligat să plătească integral salariul în termenele stabilite de prezentul cod, de contractul colectiv de muncă și de contractele individuale de muncă.

Conform art. 142 alin. (1), lit. b) Codul muncii, salariul se plătește periodic, nemijlocit salariatului sau persoanei împuternicite de acesta, în baza unei procuri autentificate, la locul de muncă al salariatului, în zilele de lucru stabilite în contractul colectiv sau individual de muncă, dar: nu mai rar decât o dată pe lună pentru salariații remunerați în baza salariilor lunare ale funcției.

Astfel, conform certificatului nr. 280 din 21 iunie 2018, eliberat de Direcția pentru deservirea călătorilor a ÎS „Calea Ferată din Moldova” se confirmă faptul că în perioada 01 septembrie 2017 – 31 martie 2018, datoria la salariu față de Dmitri Topciu constituia suma de 38774,18 lei (f.d. 21, 26-27).

Ulterior, prin certificatul nr. 81 din 17 ianuarie 2019, eliberat de ÎS „Calea Ferată din Moldova” se confirmă faptul că la 05 aprilie 2018, salariul pentru luna iulie 2017 a fost achitat în sumă de 3792,80 lei, la 04 iunie 2018, salariul pentru luna august 2017 a fost achitat în sumă de 3181,53 lei, la 02 august 2018, salariul pentru luna septembrie 2017 a fost achitat în sumă de 3398,20 lei, la 23 august 2018, salariul pentru luna octombrie 2017 a fost achitat în sumă de 2653,50 lei, la 25 septembrie 2018, salariul pentru luna decembrie 2017 a fost achitat în sumă de 2402,49 lei, la 02 noiembrie 2018, salariul pentru luna noiembrie 2017 a fost achitat în sumă de 9789,86 lei, la 07 noiembrie 2018, salariul pentru luna ianuarie 2018 a fost achitat în sumă de 3648,60 lei, la aceeași dată, salariul pentru luna februarie 2018 a fost achitat în sumă de 3251,55 lei, iar pentru luna martie 2018 a fost achitat în sumă de 5814,07 lei (f.d. 45). Acest fapt a fost confirmat și prin certificatul nr. 97 din 21 ianuarie 2019, eliberat de Direcția pentru deservirea călătorilor a ÎS „Calea Ferată din Moldova” (f.d. 69).

Prin urmare, luând în considerare faptul că pârâta și-a onorat obligațiunile de achitare a salariului, prin cererea din 21 ianuarie 2019, reclamantul a solicitat încasarea din contul ÎS „Calea Ferată din Moldova” doar a compensației de întârziere pentru neachitarea în termen a salariului.

În corespundere cu art. 330 alin. (2) Codul muncii, în caz de reținere, din vina angajatorului, a salariului (art.142), a indemnizației de concediu (art.117), a plăților în caz de eliberare (art.143) sau a altor plăți (art.123, 124, 127, 139, 186, art.225 alin.(8) etc.) convenite salariatului, acestuia i se plătesc suplimentar, pentru fiecare zi de întârziere, 0,3 la sută din suma neplătită în termen.

În susținerea acestei poziții, instanța de recurs menționează că la materialele cauzei este anexat calculul compensației de întârziere, din care rezultă că pentru plata salariului din iulie 2017 pârâta a fost în întârziere cu 248 de zile, ceea ce constituie 0,3 % din salariu pentru fiecare zi de întârziere și anume suma de 2812, 85 lei, iar pentru luna august 2017 – suma de 2643,85 lei, pentru luna septembrie 2017 – suma de 3109,35 lei, pentru luna octombrie 2017 – suma de 2356,60 lei, pentru luna noiembrie 2017 - suma de 9868,20 lei, pentru luna decembrie 2017 – suma de 1923,40 lei, pentru luna ianuarie 2018 – suma

de 2999,15 lei, pentru luna februarie 2018 – suma de 2448,40 lei, iar pentru luna martie 2018 – sume de 3837,30 lei, în total suma de 31999,10 lei.

Astfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră ca întemeiată concluzia primei instanțe cu privire la temeinicia solicitării de încasare a compensației de întârziere. Or, prin răspunsului din 21 ianuarie 2019, eliberat de ÎS „Calea Ferată din Moldova”, ultima recunoaște vina întreprinderii pentru întârzierea plății salariului, fiind dispusă să achite doar suma de 12079,97 lei (f.d. 66).

În acest context, instanța de recurs va respinge argumentele ÎS „Calea Ferată din Moldova” cu privire la situația financiară dificilă, deoarece încheierile din 14 noiembrie 2017, 28 noiembrie 2017, 20 februarie 2017 și 25 iulie 2018 cu privire la aplicarea sechestrului pe unele mijloace bănești ale pârâtei, nu confirmă situația financiară grea a întreprinderii. Așadar, contrar prevederilor art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, pârâta nu a prezentat probe suficiente pentru a confirma alegațiile sale, cum ar fi faptul blocării conturilor în totalitate, incapacitatea de plată, cât și raportul privind situația financiară a acesteia.

Drept urmare, se atestă că instanța de apel nejustificat a conchis că neachitarea la timp a salariului a fost dictată de situația financiară dificilă a ÎS „Calea Ferată din Moldova”, ori materialele cauzei nu confirmă motivele invocate de intimată și reținute ca întemeiate de instanța de apel.

În conformitate cu art. 327 alin. (1) Codul muncii, partea contractului individual de muncă (angajatorul sau salariatul) care a cauzat, în legătură cu exercitarea obligațiilor sale de muncă, un prejudiciu material și/sau moral celeilalte părți repară acest prejudiciu conform prevederilor prezentului cod și altor acte normative.

Conform art. 329 alin. (2) Codul muncii, prejudiciul moral se repară în formă bănească sau într-o altă formă materială determinată de părți. Litigiile și conflictele apărute în legătură cu repararea prejudiciului moral se soluționează de instanța de judecată, indiferent de mărimea prejudiciului material ce urmează a fi reparat.

Mai mult prevederile art. 1422 alin. (1) și (2) Cod civil, în vigoare până la 01 martie 2019 indică asupra faptului că în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc. Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial.

Totodată, art. 1423 alin. (1) Cod civil, în vigoare până la 01 martie 2019 specifică că mărimea compensației pentru prejudiciul moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate.

Prin prisma acestor prevederi legale, instanța de recurs consideră întemeiată concluzia primei instanțe cu privire la repararea prejudiciului moral și apreciază ca suficientă și rezonabilă suma de 500 lei, luând în considerare caracterul și gravitatea suferințelor psihice. Or, daunele morale sunt menite să furnizeze o compensație financiară echitabilă și care nu poate constata o îmbogățire fără justă cauză.

În conformitate cu art. 82 Cod de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat și din cheltuielile de judecare a cauzei.

În corespundere cu art. 96 alin. (1) și (1¹) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin.(1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Așadar, luând în considerare că la materialele cauzei este anexat bonul de plată a serviciilor de asistență juridică nr. 027292 din 20 mai 2019 în sumă de 5000 lei (f.d 61), instanța de recurs consideră întemeiată și solicitarea înaintată, care urmează a fi încasată din contul pârâtei, ca cerința reală, necesară și rezonabilă.

Prin urmare, Colegiul reține ca fiind întemeiate argumentele recurentului privind temeinicia și legalitatea hotărârii primei instanțe, argumente care nu pot fi combătute cu cele reținute de instanța de apel.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că concluzia primei instanțe este justă, având la bază un cumul de dovezi administrate, cărora le-a fost dată o apreciere juridică cuvenită, însă instanța de apel nu a calificat corect din punct de vedere juridic acțiunea cu care a fost investită, fapt ce a dus la emiterea unei soluții greșite în acest sens.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Dmitri Topciu urmează a fi admis, casată integral decizia din 20 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău, cu menținerea hotărârii din 12 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

În conformitate cu prevederile art. 445 alin. (1) lit. f) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se admite recursul declarat de către Dmitri Topciu.

Se casează decizia din 20 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău.

Se menține hotărârea din 12 iulie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Dmitri Topciu împotriva Întreprinderii de Stat „Calea Ferată din Moldova” cu privire la încasarea salariului restant, a plăților suplimentare pentru neachitarea în termen a salariului, a cheltuielilor de judecată și repararea prejudiciului moral.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Dumitru Mardari

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat

Nicolae Craiu